

**ПОСОЛСТВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОТАВА**

Служба по търговско-икономическите въпроси

325 Stewart Str, Ottawa, Ontario, K1N 6K5

телефон: 001 613 789 32 15

факс: 001 613 789 35 24

e-mail: d.dragneva@mee.government.bg

Секторен анализ

ФИНАНСИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

**Finance and Insurance - (NAICS 52)
(North American Industry Classification System)**

Класификационната система на Северна Америка за промишлените отрасли дели канадската икономика на 20 големи отрасли - 5 производствени и 15 в сферата на услугите, сред които е секторът "Финанси и застраховане" - NAICS 52 - наименование съгласно посочената класификационна система.

ФИРМЕНИ ДИРЕКТОРИИ

Институциите и фирмите от сектор: "Финанси и застраховане", са разделени на подсектори съгласно спецификата на дейността им както следва:

Финансови институции - Централна банка;

Местни банки и чуждестранни дъщерни банкови дружества;

Кредитно посредничество и спомагателни дейности;

Ценни книжа, фондови борси и инвестиционни дружества и свързани с тях дейности;

Застраховки компании и брокерски къщи;

Доверителни дружества;

Други финансови компании.

БАНКИ

Стартирането на банковата дейност в Канада започва през 1817 г. в Монреал. Към днешна дата в Канада има над 80 местни и чуждестранни банки. Същите предлагат повече от 100 типа банкови сметки с пакети от различни финансови услуги, от които се ползват 96% от канадците - физически лица; малък и среден бизнес; големите корпорации. Милионната клиентела включва: правителства; институционални инвеститори и организации с нестопанска цел. Над 40 от функциониращите банки предлагат пълен набор финансови продукти и услуги. Промените след 1980 г., касаещи регулаторната рамка на финансовите институции, правят възможно притежанието на банки от застрахователни и посреднически дружества и други стопански субекти. Функционират и виртуални банки, предлагащи традиционни банкови услуги и допълнителни спестовни продукти и ипотечно кредитиране. Броят на функциониращите банки предполага конкуренция за клиенти. В съревнование за тях, банките са в конкуренция не само помежду си, но и с други доставчици на финансови услуги, в т.ч. - с около 35 доверителни дружества; 90 животозастрахователни компании, около 200 големи финансови компании и близо 900 кредитни съюза и множество федерални и провинциални финансови агенции.

Световният Икономически форум класира канадската банкова система като една от най-стабилните в света в шест поредни години. Безспорно, канадският център на финансовите услуги е в Торонто. Градът е третият по големина в Северна Америка финансов център (след Ню Йорк и Чикаго) на базата на пряка заетост. Във финансовия сектор в Торонто работят повече от 245 000 души.

Местните банки в Канада са следните:

B2B Bank; BMO Financial Group; Bank West; Bridgewater Bank; CIBC; Canadian Tire Bank; Canadian Western Bank; CFF Bank; Citizens Bank of Canada; CS Alterna Bank; DirectCash Bank; Equitable Bank; First Nations Bank of Canada; General Bank of Canada; Hollis Canadian Bank; HomeEquity Bank; Jameson Bank; Laurentian Bank of Canada; Manulife Bank of Canada; National Bank of Canada; Pacific & Western Bank of Canada; President's Choice Bank; Rogers Bank; Royal Bank of Canada; Tangerine; The Bank of Nova Scotia; TD Bank Group.

Основните от тях (като: National Bank of Canada, Royal Bank of Canada, The Bank of Nova Scotia, TD Bank Group), са с много добре развита клонова мрежа (включително на територията на САЩ, Латинска Америка, Карибите, Азия и други части на света) и предлагат пълна гама от банкови, инвестиционни и финансови услуги.

По - големи дъщерни дружества на чуждестранни банкови институции в Канада са:

HSBC Bank Canada на Обединеното Кралство; BNP Paribas (Canada), Франция; Citibank Canada, САЩ; Industrial and Commercial Bank of China (Canada) Китай; Société Générale (Canada), Франция; State Bank Of India (Canada), Индия; UBS Bank (Canada), Швейцария; Bank Of China (Canada), Китай и Bank of Tokyo - Mitsubishi UFJ (Canada), Япония.

По-голямата част от тях са с приоритетни интереси в корпоративното и инвестиционно банкиране и са с по-малка клонова мрежа. Голямо изключение от тях прави HSBC Bank, която е със силно присъствие във всички канадски провинции.

В Канада функционират и клонове на чуждестранни банкови институции, с права по канадския Закон за банките да упражняват банкова дейност, но с известни ограничения.

Традиционно, банките в Канада са сред най-големите корпоративни дарители на благотворителни организации и организации с нестопанска цел. Те насърчават развитието на общностите, които обслужват - чрез трудова заетост и посвещаване на финансови и човешки ресурси на местните каузи.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА

Около 214 са активно конкуриращите се в Канада общозастрахователни дружества. Съществена част от общото застраховане в Канада представляват автомобилните застраховки; застраховките на жилища и разнообразието от застраховки с бизнес ориентир. Най-значим дял в бранша има автомобилното застраховане. Общо премиите по сключени автомобилни застраховки са повече, отколкото премиите по всички други застраховки сумарно. На второ и трето място са съответно: застраховките на имот и на отговорност. Компаниите по общо застраховане се контролират от федералното и провинциалните правителства. Според Insurance Market, 2014, застрахователният пазар в Канада се характеризира със стабилност, включително по отношение застраховките със специфично покритие, и тези на малките и средни предприятия. Прогнозните увеличения при застраховането на имущество се очаква да бъдат в диапазона на 5-те процента. Констатира се силно конкурентен пазар в областта на застраховането на финансовата и професионална отговорност.

По размер на генерирани приходи, топ 5 от канадските застрахователни компании за 2013 г. изглежда по следния начин:

Great-West Life Co. с приходи от 30 115 000 CAD;

Manulife Financial - 30 038 000 CAD;

Sun Life Financial - 18 012 000 CAD;

Industrial Alliance - 7 481 000 CAD;

Desjardins Financial Security 4 411 000 CAD.

Разпределението на фирмите, предлагащи услуги в сферата на застраховането показва преобладаващ брой от същите провинции: Онтарио, Кебек, Албърта и Британска Колумбия.

За 2012 г., средното почасово заплащане на заетите в подсектора "Застраховане" е около 26 CAD.

СТОПАНСКИ СУБЕКТИ С ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ - ТЪРГОВИЯ С ЦЕННИ КНИЖА, ИНВЕСТИЦИИ И СВЪРЗАНИ С ТЯХ ДЕЙНОСТИ

Преобладаващата част от канадските фирми, заявили предмет на дейност, свързан с ценни книжа, фондови борси, инвестиции и свързани с тях дейности, са стопански субекти без нает на щат персонал. Общо за страната, това са 83.5% от фирмите от този подсектор. От тях - 32 054 са в провинция Онтарио; 17 085 - в провинция Квебек; 12 124 - в Британска Колумбия; 9 834 - в Албърта. Едва 16.5% от стопанските субекти от подсектора имат един или повече наети слижители. Такива са 6 440 в Онтарио и 2 629 в Квебек. Най-малко фирми с или без нает персонал с посочения предмет на дейност има на остров принц Едуард - общо 312 на брой; в Юкон - общо 99; Северозападните територии - 72 и Нунавут-9. (данните са към края на 2012 г.)

Не малка част от фирмите с посочения предмет на дейност на територията на Онтарио (4 465) са микро предприятия. Едва 58 на брой от тях са фирми с наети повече от 500 служители.

По принцип, преценката за размера на бизнеса кореспондира освен със стойността на годишните продажби; с годишните брутни или нетни приходи; със стойността на активите на отчет по баланса, - и с броя на хората, ангажирани в него. Поради спецификата на сектора в Канада, и чувствителните разлики с европейските практики в това отношение,

по-долу са посочени брой на фирмите от сектора в Канада - по провинции и територии - според наетия персонал и категоризирани по брой наети служители съответно като: микро фирми; малки; средни и големи. Воденият в Канада Бизнес регистър на фирмите с предмет на дейност, свързан с финанси и застраховане сочи, че преобладаващият брой е на стапански субекти без нает на щат персонал. Традиционно за Канада, това са фирми, управлявани от техните собственици, които не поддържат ведомости за заплати на служители, а при необходимост ползват членове на семейството или наемат служители на временна заетост. Общо за Канада 71.9% от фирмите, предлагащи услуги във финансовия сектор или в областта на застраховането са регистрирани и упражняват дейността си без наети служители и едва 28,1% имат един или повече служители. Най-много на брой общо за Канада са микро фирмите и малките фирми. Средните и големи фирми са преобладаващо в провинциите: Онтарио и Квебек. В Юкон, Нунавут и Северозападните територии фирмите от сектор "Финанси и застраховане" са най-малко на брой. През 2012 г., 53.8% от общия брой на фирмите в Канада от сектора се приемат за микро фирми; 43.4% - за малки; 2.1% - за средни, а големите са под един процент.

Брой на фирмите от сектора в Канада по вид и регион към м. декември, 2012 г.

Провинция или Територия	С наети служители	Без щатен персонал	Общо	Разпределение в % на национално ниво
<i>Албърта</i>	4 439	11 725	16 164	12.4%
<i>Британска Колумбия</i>	5 850	14 181	20 031	15.4%
<i>Манитоба</i>	1 395	2 939	4 334	3.3%
<i>Ню Брънзуик</i>	757	1 259	2 016	1.5%
<i>Нюфаундленд и Лабрадор</i>	384	545	929	0.7%
<i>Северозападни територии</i>	44	57	101	0.1%
<i>Нова Скотия</i>	847	2 307	3 154	2.4%
<i>Нунавут</i>	9	6	15	0.0%
<i>Онтарио</i>	14 474	38 373	52 847	40.5%
<i>Остров Принц Едуард</i>	162	271	433	0.3%
<i>Квебек</i>	6 881	19 637	26 518	20.3%
<i>Саскачеван</i>	1 387	2 347	3 734	2.9%
<i>Юкон</i>	40	84	124	0.1%
КАНАДА	36 669	93 731	130 400	100%
<i>Процентно разпределение</i>	28.1%	71.9%	100%	

Източник: Statistics Canada, Canadian Business Patterns Database, декември, 2012 г..

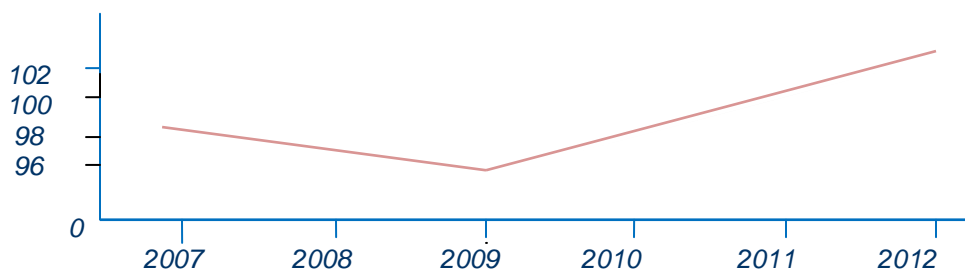
Разпределение по провинции и територии по бр. на служителите към м. 12, 2012 г.

Провинция или Територия	Категория според заетостта (бр. служители)			
	микро 1-4	малки 5-99	средни 100-499	големи 500+
Албърта	2 592	1 743	83	21
Британска Колумбия	3 379	2 358	94	19
Манитоба	733	619	28	15
Ню брънзуик	357	384	11	5
Ню Фаундленд и Лабрадор	169	207	7	1
Северозападни територии	13	29	2	0
Нова скотия	381	444	16	6
Нунавут	3	6	0	0
Онтарио	8 039	5 967	359	109
Остров принц Едуард	90	68	4	0
Квебек	3 255	3 439	149	38
Саскачеван	709	643	28	7
Юкон	21	18	1	0
КАНАДА	19 741	15 925	782	221
<i>Процентно разпределение</i>	53.8%	43.4%	2.1%	0.6%

Източник: Statistics Canada, Canadian Business Patterns Database, декември, 2012.

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ (БВП) ЗА СЕКТОР "ФИНАНСИ И ЗАСТРАХОВАНЕ".
РЪСТ ЗА ПЕРИОДА: 2007 г. - 2012 г.

БВП в сектор: "Финансите и застраховане" се е увеличил от 98,6 милиарда долара през 2007 г. - на 101,8 милиарда през 2012 г. Нарастването за периода сочи комбиниран годишен темп от 0.5%. Между 2011 г. и 2012 г., добавената стойност за сектора се е увеличила с 2,1%.

■ - в млрд. CAD

Източник: Statistics Canada

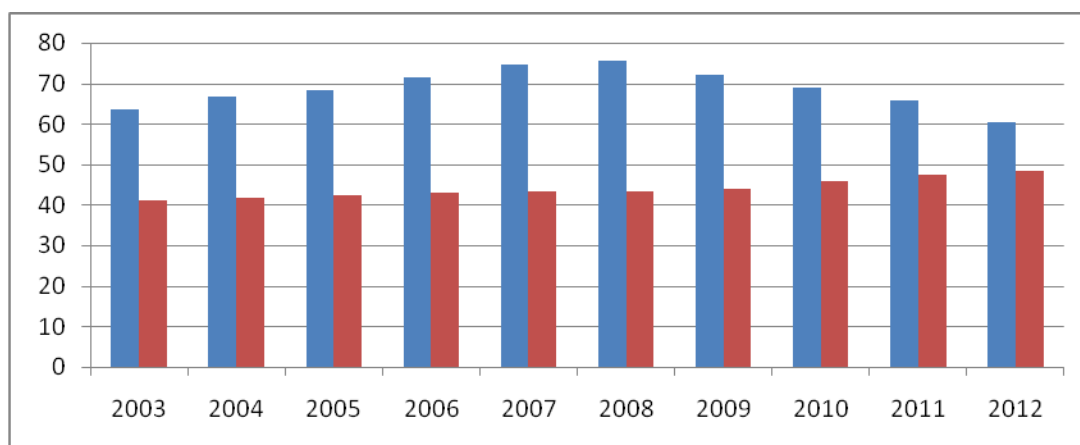
КАПИТАЛОВИ ЗАПАСИ И ИНВЕСТИЦИИ В СЕКТОРА

НАТРУПАНИ КАПИТАЛОВИ ЗАПАСИ

Представа за скоростта на технологичните промени в сектора; неговата конкурентоспособност и общото му състояние, дават данните за натрупаните капиталови запаси и годишните инвестиции. Капиталовите запаси във финансовия и застрахователен сектор са се увеличавали от 104,4 млрд. долара през 2003 г., - на 108.9 млрд. до 2012 г., или с годишен темп от 0.5%. Между 2011 г. и 2012 г., се наблюдава намаление с -3,4%.

Натрупани капиталови запаси по вид на актива				
Вид на актива	Стойност в млрд. CAD		период 2003-2012	% Изменение 2011-2012
	2003	2012		
Машини и оборудване	63.4	60.4	-0.5%	-7.8%
Строителство	41.0	48.5	1.9%	2.7%
ОБЩО	104.4	108.9	0.5%	-3.4%

Източник: Статистически институт на Канада, регистър "Основни капиталови потоци и наличности, 2003-2012.

- - Машини и оборудване
- - Строителство и инженеринг

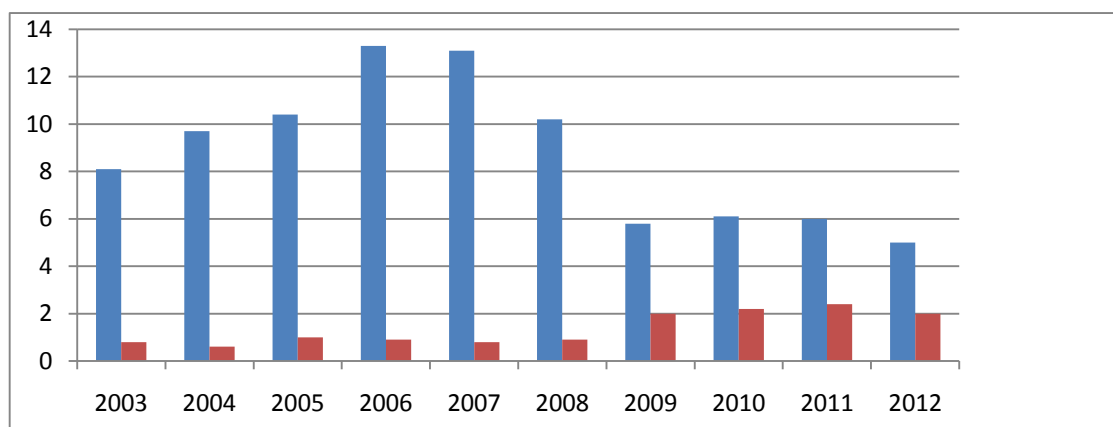
ГОДИШНИ ИНВЕСТИЦИИ

Годишните инвестиции в сектора са намалели от 8,9 млрд. долара през 2003 г. - на 7.0 млрд. през 2012 г., или с годишен темп от -2.6%. Между 2011 г. и 2012 г. се наблюдава спад от -18,1%. Инвестициите в машини и оборудване са намалели от 8.1 млрд. долара през 2003 г. - на 5.0 млрд. през 2012 г., или с годишен темп от -5.1%. За последните години, намалението е с 16.9%. Инвестициите в строителството са се увеличили с 11.0% на годишна база. През последната година се наблюдава спад от -21,2%.

Годишни капиталови инвестиции по вид на актива за периода: 2003-2012 г.

Вид на актива	Стойност в млрд. CAD		период 2003-2012	% Изменение 2011-2012
	2003	2012		
Машини и оборудване	8.1	5.0	-5.1%	-16.9%
Строителство	0.8	2.0	11.0%	-21.2%
ОБЩО	8.9	7.0	-2.6%	-18.1%

Източник: Статистически институт на Канада, регистър "Основни капиталови потоци и наличности, 2003-2012.

- - Машини и оборудване
- - Строителство и инженеринг

Обобщенията за сектор "Финанси и застраховане" в Канада се изразяват в следното:

1. БВП в сектор: "Финансите и застраховане" на Канада бележи съществен ръст през последните години. Капиталовите запаси в сектора също бележат ръст за периода: 2003 г.- 2011 г.
2. Страната разполага със стабилна банкова система. Пет от най-големите канадски банки и преобладаващата част от представителствата на чуждестранните такива, са ситуирани в Торонто - третия по големина финансов център на Северна Америка след Ню Йорк и Чикаго. В Торонто са и повече от 50% от регистрираните за Канада инвестиционни дилъри и седалищата на 35 животозастрахователни компании;
3. Фондовата борса в Торонто е една от борсите, на които се листват най-много компании, добиващи петрол и природен газ, както и минодобивни компании;
4. Най-същественият подсектор от застрахователния бранш в Канада е автомобилното застраховане;
5. В провинция Онтарио са седалищата на 60% от компаниите, ангажирани с имотно застраховане и застраховане при бедствия и аварии;
6. В провинция Онтарио са и по-голямата част от пенсионните фондове, в т.ч. и 4 от най-големите за страната обществени пенсионни планове с активи, общо надхвърлящи 450 млрд. CAD;
7. Голям брой от фирмите с предмет на дейност, свързан с финанси и застраховане в Канада, са стопански субекти без нает на щат персонал. Съсредоточаването на повечето фирми с посочения предмет на дейност е в провинциите: Онтарио, Квебек, Британска Колумбия и Албърта;

8. Големите фирми от сектор "Финанси и застраховане" с персонал повече от 500 човека са основно провинциите Онтарио и Квебек, но също и в: Албърта, Британска Колумбия и Манитоба. Най-малко фирми от сектора са представени в Нунавут, Северозападните територии и Юкон.

ИЗГОТВИЛ:

Десислава Драгнева
СТИВ – Отава, КАНАДА